

Ятлә-сумлә ысынсем җинчен

Мән пурнаслани пиреншән чикә мар

Мал ёмәтлә ын хәй мисе сүлтнине пәхмасәрәх ырә ёеца ытларах та ытларах пурнаслать, ыттисене тә җаванта пи-кенне хавхалантара. Кирек елле ёнре тә пусаруңа кирәв вәт, хысән вара пәр та ериен тапранә. Акә Ильника ял тәрәх-не көрекен Хунтаккаси яләнчи Петр Ильич Андреев хәйен пар-хатарлә пусараве таварара ырә тәсләх пулса тарап. Вал сут санталакән чән-чән түс, пулшуси пулни парләр.

Петр Ильич Атән шывә җыв-хәнчә пурнаннан сут санталакән илеме ана мәйи ачараны тыт-кәнланә. Тавраләх сәнама, унда килене кана ләмләлле. Кунтак авә вәссәр-хәрсәр ёшәл вәрман кашлат, күс ытамә тулии тәрән күсече ёвәр тәрә Атән (пальца, халән үнан тасла-хәнчә сама үшәнчә ёнте) шывә сарлать. Җакә мар-и-ха пирен пүнләх, тавраләх тата таңан көтес. Инсөтеш шүрә акаш ёвәр ишсе килемен пәр-хута сәнәнә май сәмәрәкән чүн-чәри сунатланать, сута ёмәт-шүхәш суралать. Апла пулсан ана пурнаса көртме тәрәшмалла ёнте. Җапа вара мал ёмәтлә яш шывә җынханә Чулху-ларни училище пәләу илме сут тытать. Шкулта вәреннә чухне вәл мәтисен ретене пүлнә, ѡстән сивәчләхене палләрә. Җаванпа та вәренне кәмелли экзаменсөнне парасси уншән

йывәрләх пулман. "5, 5, 4" пал-ләсем илин сәмәрәкатах та хавхалантарнә. Аңчах та сыв-ләх хавшакрах пулни малашлах сунатсене самантрах усат. Аңла Атәлла карап җин-чен ёмәтлени тә ирих тәтре ёвәрех сирелет. Җапа та ләп-ланса ларма хәнәхмансер, Чулхуларан Сенте-тәрәхинчи вәрман техникумне сут тытать. Петр Ильич кунта сүнтие саман-тра ышынә ёсә пәтнә тә ёнтә. Җапа та вәл директорга тәл пулса каласать, аләри документсөмеге паллаштар. Ыш-шүн экаменсөхрәх Хунтакка-си каччи 35 номерлә студент пулса тарап, вәренү ёсне пи-кенет.

1964 сүлтта Ульяновск обла-на висе үйәлләх практикан каят. Кунта вара пәрремеш хут сәмәрәк вәрман сәмәрәк пат-шине, пәшие, курать. Вәл вә-хатар тарапса Петр Ильич җапа-ларах аса иләт.

— Вәл вәхтәра симелли енчен ыйәртара пулна пек түйән-нат. Ульяновск обла-енчे пурна-хүшәра, сәкәр түняс пулсан, чи малтан прописка кирләчә, кайран вара талон пара-сәр. Җакән ышынә тин сәкәр илсе симе пултаратән. Тата унта пәр ын пүсне пәр үйәхра ырә килограмм са-хәр парагат.

Практика ёсә пәтсен сәмәрәк вәрман сәләм Пенса тәрәх-нен ситет. Җапа та Петр Ильич Чаваш сәр-шывә ыйхар-лат. Кунта таңан ен, сара уран чупнан уләх-саран иләттәт. Аталаха Үүрсәр посөлкөнчөн тата Үүрсәр районне көрекен Күзнецово-ри тата Ильинкари шукл ачисимепе пурна-шарәп. Унан ырә пусаруңа вара вәр-ман ёсән ветеране Петр Ильич пүлчә. Вәл ийәркеленине 5-6 тәспән ыйәв ҳунавәсөн вәр-мантан кәларса килнә.

Вәрман ачи күлән үйәхра ырә килремет, сырма-сар-рана сиплет. Енчен тә кашни ик-айки тә таңай тесе ала сүл-напулсан, пирен пахаләхлә сәрсәм ишәләх пыра-сәр-сәк. Җакән пәрремеш сипләвә ыйәв ҳунавә пулса тарап.

Акә Ильника тәрәх-нен 75 сотка сәр җинче "Түсләх" вәр-ман сүрәт. Җакән ырә пысак ёсә та-паян та маллапла та-сайт. Чуне парәннә ёсә вәл паян та маллапла та-сайт. Ҳунавә хунавә шахшат, тав-раләх илемметет, сырма-сар-рана сиплет. Енчен тә кашни ик-айки тә таңай тесе ала сүл-напулсан, пирен пахаләхлә сәрсәм ишәләх пыра-сәр-сәк. Җакән пәрremesh sипләvә ыйәv ҳунаvә пулса tаrap.

Акә Ильника тәрәх-нен 75 сотка сәр җинче "Түсләх" вәр-ман сүрәт. Җакән ырә пысак ёсә та-паян та маллапла та-сайт. Чуне парәннә ёсә вәл паян та маллапла та-сайт. Ҳунавә хунавә шахшат, тав-раләх илемметет, сырма-сар-рана сиплет. Енчен тә кашни ик-айки тә таңай тесе ала сүл-напулсан, пирен пахаләхлә сәрсәм ишәләх пыра-сәр-сәк. Җакән пәрremesh sипләvә ыйәv ҳунаvә пулса tаrap.

П. ИЛЛАРИОНОВА.

Поэма

Паттәрләх халапә

Тури касра салтак чупа-сә, Сасси ян-ян Җен урамра. Ку ҹуях мар – Салтак чупа-сә! Җапа хүйханчак чунәмра. Епле хүйханмән, эл хам анне, Ҳәр ын пулсан та ачамес. Эх, ләпкә мар халь пурна-сә, Тәл-тәл Җәр пиче суламра. Үнта салтак шүчә чакат, Яш пү, яш чун-чәри ванат, Аманат, хүсәлат, та-кәнан. Тури касра салтак юрри... Җил кунталла, ян! илтәнет: "Теме сиссе ман чун хурланч, Каятән пуль, каятән пуль, Пәлхавлә үйрәпу са-манч, Ик күсүнта тулли күсүлү..." Тури касра салтак юрри: "Каятән пуль, каятән пуль..." Еләк пулсан ларма паратчәс, Салтак тури туса паратчәс. Лашапала салтак чупатчәс. Урап-сүни тулли яшиши. Пур күпәсси, тәп юрәси, Шур парнелли тарап, тытатчәс. Юрри каятән таврана, Көвви суратчә чунәм:

"Сәмәрт тә сүрәлат, ай һорконне, Пи-ссе тә ситет, ай, сөр сурә. Яш ёмәр тә килет вон сиччәре, Иртсе тә каят вон саккәрта... Вәс, вәт тә тоттәр, порсән тоттәр, Җүси тә йохса ай тохиччен. Җүси тә йохса тохиччен мар, Җирп тә тохса ай кайиччен. Җирп тә каяс ай сол җинче Ийәрпен тә көпәр ай хорнә тет, Си-рен тә карлак ай карнә тет, Епле тә каяс ай каям-ши..." Салтак ачи лавпа чупатчә, Ик аллине карса тытатчә, Түрилеле сыв пуллаша суплатчә. Ҳерсэн парни – сұлмак тури – Ҳәюллә, сәлтәрлә пуллатчә. Чи варриң – варли тури, Парнин палли – чунри, тәпри. Сар хәр чәри сунсах тухатчә. Салтак тури вәл-вәл вәсет. Сулмаклә, ыйәв, усән. Ял-йыш курса ыр сул сунат, Ялттин тә кәмәл пусәрнать. Җен үнрән пулса салтак юрри. Салтак ачи сүрет, йәрәт. Ял-яләнчә иали ҹапла,

ХАМАН ВЕРЕНЕКЕҢЕМЕ РАССЕЙ ГЕРОЙНЕ ЕВГЕНИЙ БОРИСОВА ХАЛАЛЛАТАП

Салтак ачи күлрән сүрет, Вәл пуринчен тә пил иләт. Хальхи яш-көрм хәй пелет, Қаррессим килсен – кәрет. – Кунта көрептәр! – илтәнет, – Кунта вәрентекен көтет. Қаре-сә! Җайнә хәйпәрт. Җар-вар сүтән си-хатәрләтәп, Яри! үсәтән ала-ка. – Килех, ачам, ирт маллап. Вәрентекен пулса сунам Телей тә ыр қун-сүн сана. Сәт ҹуләпеле кайса ҹуләп килме Түррий пултәр сүмәнта. Эп каласах та-сап алла: "Сүк, ёсме мар, тытса пама Эрх парап тата җиме: Җаваш һәли-иеркә ҹапла, Ваттисене асәнмалла. Сулуп сан пултәр ыр курма!" – Күлсен савса үсә курма Парне ҹакат, халапла. Салтак ачи күлрән сүрет, Көрсөн ман чунәм хәпәртет. Ирина Сарчак. (Малалли пулат).

Культура хыпарәсем

Библиотека хәни – Пеппи-Вәрәм чалха

Җак күнсөнчө паллә Швеци ҹыравы Астрид Лингренди 100 сүл тултарчә. Ҫыравынан "Малыш и Карлсон", "Ронни – дочь разбойника", "Пеппи-Длинныйчук" көнекесене ачасем паянхи күн та юратса вулас-сә. Моска-касси ял библиотеки тә ачасен тусе халалласа уяв ирттерчә. Уява хутшәна-кансем Моска-касси шүкүлә ачисем пулчәс. Библиотека ҹыравынан уявлама "Ачасен пысак түс" ятпа көнеке кураве хәтәрләнә, "Есть далекая страна Швеция" электронлә курав ийәркеленә.

Чи тәләнмелли самант вара ачасеншән – уява Пеппи-

Вәрәм чалха килни пулчә. Пеппи уява пысак асамлә арчапа вәстәрлә сирәт. Тәрләрән конкурс-имирттерчә, вылят-тарчә, ыйтусен сине хуравлассарчә, асамлә эмделле хән-лар.

Сыв пуллаша май Пеппи ачасене нумай көнеке вулама хушса хәварчә. Хәй тә ачасене пәрле декабры үйәх-ненче республикара иртекен "Көнекепе җенә сула" фестивале хутшәнассине пәлтәрчә.

Р. СИБЯКОВА.
Моска-касси библиотеки.

ГУП ЧР "Моргашский издательский дом"

Моргашский районная газета
"ЦЕНТЕРУ" ЯЛАВЕ"

УЧРЕДИТЕЛИ:
Министерство культуры, по делам национальностей, информации и
онной политики и архивного дела Чувашской Республики.
Государственное унитарное предприятие Чувашской
Республики "Моргашский издательский дом".

Директор-главный редактор
А.И. ТИХОНОВ.

Номер набран и сверстан в ГУП "Моргашский издательский дом", отпечатан (вкладыши - в ГУП "ИПК Чувашия") в типографии ГУП "ИПК Чувашия": 428019 г. Чебоксары, пр. И. Яковлева, 13. Качество печати соответствует оттискам, предоставленным редакцией.

Кандидаты в депутаты Собрания депутатов Тораевского сельского поселения на Тойшевском одномандатному избирательному округу №10

Иванов Владимир Ильич

Родился 24 января 1963 года в деревне Тойшево Моргашского района Чувашской Республики.

В 1980 году окончил Большечурашевскую среднюю школу.

В 1980 году окончил курсы водителей в Советском СПТУ-14.

В 1981 году работал водителем СПК им. Суворова Моргашского района.

1981-1983 - служба в Вооруженных Силах.

С 1983 года по 2003 год - водитель СПК им. Суворова Моргашского района.

С 2003 года - индивидуальный предприниматель.

Женат, с супругой воспитывают троих детей.

Ильменейкина Клавдия Ивановна

Родилась 14 июня 1948 года в деревне Тойшево Моргашского района Чувашской Республики.

В 1972 году окончила Горьковский техникум советской торговли.

Товаровед.

До 1992 года работала в городе Чебоксары.

С 1992 года по 2002 год - директор кооператива "Малыш".

С 2000 года - индивидуальный предприниматель.

Замужем, с мужем воспитывают двоих детей.

Кандидаты в депутаты Собрания депутатов Ярабайкасинского сельского поселения на Костерякскому одномандатному избирательному округу №8

Васильев Андрей Владимирович

Родился 9 июля 1970 года в деревне Милюдакасы Моргашского района Чувашской Республики.

В 1985 году закончил Ярабайкасинскую восьмилетнюю школу.

1985-1988 - учащийся СПТУ-25 с. Советское Ядринского района.

1988 - колхозник колхоза "Дружба".

1989 - 1991 - служба в рядах Советской Армии.

1992-2005 - тракторист-машинист в различных организациях района.

В настоящее время временно не работает.

Жуков Геннадий Валерианович

Родился 16 января 1971 года в деревне Ярабайкасы Моргашского района Чувашской Республики.

В 1986 году окончил Ярабайкасинскую восьмилетнюю школу.

В 1990 году окончил Цивильский совхоз-техникум, получил специальность техника-механика.

1990-1992 - служба в рядах Советской Армии.

1992-1995 - водитель, электрогазосварщик, слесарь, ремонтник в УММ Стройтресте №5.

1996-1998 - водитель НПК "Информпроект", ООО "Информкомплект".

1998-1999 - водитель ГУП "Чувашагропромпунклонадзар".

1999-2003 - тракторист, главный инженер колхоза "Дружба".

2003-2005 - инженер по ремонту сельскохозяйственных машин в СХПК "Перед